

Sänkta arbetsgivaravgifter för unga

- **Visita anser att arbetsgivaravgiften för unga till och med 26 år ska sänkas.**

Bakgrund

Besöksnäringen är Sveriges främsta jobb- och integrationsmotor. Inom branschen är andelen unga och utrikesfödda betydligt högre än på arbetsmarknaden i övrigt; drygt 30 procent av de anställda är under 25 år och mer än fyra av tio är födda utanför Sverige.¹ Näringens betydelse kan knappast underskattas i ett läge där Sverige har en av EU:s högsta siffror för ungdomsarbetslöshet.

Samtidigt är besöksnäringen mycket personalintensiv. Arbetskraftskostnaden motsvarar ungefär 32 procent av omsättningen, vilket kan jämföras med 14 procent inom tillverkningsindustrin. Kombinationen av hög personalintensitet, i en internationell jämförelse höga lönestalöner och att Sverige har bland Europas högsta arbetsgivaravgifter missgynnar näringen och hämmar dess potential att växa och anställa fler, inte minst unga och utrikesfödda som generellt har en svagare förankring på arbetsmarknaden.²

Bakgrund

IFAU-rapporten är missvisande

Kritiker av sänkta arbetsgivaravgifter hänvisar ofta till en rapport från Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) från 2013.³ Rapporten drog slutsatsen av reformen var dyr och att kostnaden per skapat jobb var mellan 1,0 och 1,6 miljoner kronor.

¹ Den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (SCB).

² Från och med den 1 april 2026 gäller en tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgifterna för personer som vid årets ingång har fyllt 18 men inte 23 år. Nedsättningen sänker den totala avgiften från 31,42 % till 20,81 % på lönedelar upp till 25 000 kronor per månad. Lagen är tidsbegränsad och upphör att gälla den 30 september 2027. Visitas förslag skiljer sig från den nuvarande regleringen genom att förespråka en nedsättning för en bredare åldersgrupp, upp till och med 26 år, samt att nedsättningen bör vara permanent istället för tillfällig. Enligt Visitas beräkningar motsvarar en sänkning av arbetsgivaravgifterna till nuvarande nivå (20,81 %) för övriga grupper (under 26 år) utöver 19–23-åringar ca 4000-5000 jobb inom logi och restaurang.

³ Egebark och Kaunitz, [Sänkta arbetsgivaravgifter för unga](#), IFAU, 2013.

Slutsatsen från IFAU:s rapport har visat sig vara missvisande då den bygger på en för snäv analys. IFAU tog inte hänsyn till att den största sysselsättningseffekten skapades när befintlig personal får möjligheten att arbeta fler timmar.

Detta har lett till en kraftig underskattning av hur mycket sysselsättningen ökar när arbetsgivaravgiften för unga sänks. Senare utvärderingar har visat att sysselsättningsökningen var upp till tre gånger större än vad IFAU:s ursprungliga analys kom fram till, vilket gör det statliga intäktsbortfallet per jobb betydligt lägre och inom ramen för vad som anses kostnadseffektivt.

Kostnaden för reformen måste dessutom sättas i relation till andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Studier har visat att andra statliga satsningar, såsom rot-avdraget, extratjänster och olika företagsstöd, har ett mångdubbelt högre intäktsbortfall per skapat arbetstillfälle. Att ensidigt kritisera sänkta arbetsgivaravgifter som en ”dyr” reform är därför missvisande, särskilt när andra, betydligt mindre kostnadseffektiva, stödformer inte ifrågasätts på samma sätt.⁴

Nyttillkommen forskning

Senare och mer omfattande forskning⁵ har visat att IFAU-rapporten kraftigt underskattade de positiva sysselsättningseffekterna. Arbetsgivaravgiften sänktes den 1 juli 2007 med elva procentenheter för alla anställda som var i åldern 19–25 år. Nyare studier har analyserat effekterna av reformen och tagit hänsyn till **skaleffekter**: när ett företags kostnader minskar frigörs resurser som ökar sysselsättning i alla grupper.

Viktiga slutsatser från den senare forskningen är:

- **Fler anställningar för alla:** den genomsnittliga arbetsgivaren ökade sin personalstyrka (den extensiva marginalen).
- **Fler arbetade timmar:** Reformen ledde till ett ökat antal arbetade timmar även för redan anställd personal (den intensiva marginalen).
- **Bättre etablering:** Sänkta arbetskraftskostnader underlättar inträdet på arbetsmarknaden, inte minst för unga, lågutbildade och utrikesfödda som ofta har en svagare ställning.

Att reformen ger ökad sysselsättning i form av fler arbetade timmar ska inte underskattas eftersom det minskar ett relativt förbisett problem i Sverige, nämligen att många personer inte är självförsörjande trots att de arbetar. 2024 var

⁴ Se [Sänkt arbetsgivaravgift kan skapa 38 000 nya heltidsjobb – ”Behövs”](#)

⁵ Se [Sänkt arbetsgivaravgift kan skapa 38 000 nya heltidsjobb – ”Behövs”](#)

exempelvis ca 415 000 av de sysselsatta personerna inte självförsörjande enligt SCB:s definition, varav ca 81 000 var mellan 20–24 år.⁶

Särskilt effektivt för besöksnäringen

Effekterna av sänkta arbetsgivaravgifter är särskilt tydliga för besöksnäringen. När regeringen föreslog att slopa nedsättningen för 15–18-åringar konstaterades att just hotell- och restaurangbranschen var den sektor som skulle drabbats hårdast, då den stod för hela 26 procent av det totala löneunderlaget i den åldersgruppen. Det påverkade över 45 000 arbetstillfällen bara inom besöksnäringen, vilket visar hur beroende branschen är av unga medarbetare och hur känslig den är för förändringar i arbetsgivaravgiften. En sänkning av avgiften får därmed en oproportionerligt stor positiv effekt just här.⁷

Företagen i besöksnäringen investerar dessutom betydande resurser i att lära upp unga medarbetare, ge dem grundläggande arbetslivserfarenhet och de sociala koder som krävs i arbetslivet. Denna kompetens tar de sedan ofta med sig vidare i karriären, även till andra branscher. Dagens system innebär att andra arbetsgivare kan dra nytta av denna grundutbildning utan att ha bidragit till upplärningskostnaden. En sänkt arbetsgivaravgift för unga skulle kompensera besöksnäringens företag för den viktiga samhällsfunktion de fyller som utbildare och första arbetsgivare.

Sammantaget visar nyare forskning att en sänkning av arbetsgivaravgifterna för unga kan leda till cirka 38 000 nya heltidsjobb⁸ i samtliga branscher. Att fortsätta att hänvisa till den gamla IFAU-rapporten är att bortse från de senaste tio årens forskning och de breda positiva effekter som en sänkning för med sig för hela ekonomin.

Visitass förslag

Visitass mål är att på sikt helt avskaffa löneavgiften som i praktiken är en statlig inkomstskatt. Då detta skulle generera ett stort inkomstbortfall för staten behöver

6

https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__HE__HE0000/HE0000Tab03/

⁷ Se [Visitass remissyttrande över Promemorian Förslag om slopad nedsättning av arbetsgivaravgifterna för 15–18-åringar inför budgetpropositionen 2024](#).

⁸ Beräkningen utgår från tidigare forskning inom området och tar explicit hänsyn till att en sänkning kommer att leda till att befintlig personal som är undersysselsatta får möjlighet att arbeta fler timmar. För mer information se: [Sänkt arbetsgivaravgift kan skapa 38 000 nya heltidsjobb – ”Behövs”](#)

sänkningen ske stegvis. Ett första och avgörande steg är att sänka arbetsgivaravgiften för unga upp till 26 år.

Sänkta arbetsgivaravgifter påverkar statens skatteintäkter på kort sikt, men ger goda effekter vad gäller lägre arbetslöshet, minskat utanförskap, högre självförsörjningsgrad och lägre offentliga kostnader på längre sikt.

En lägre arbetsgivaravgift för unga skapar, som den senaste forskningen visar, utrymme för företag att anställa fler och att fler arbetar ett ökat antal timmar.